

**STRATEGY FOR THE IMPLEMENTATION OF THE SCHOOL SCHEME IN ROMANIA
FROM 2023/2024 TO 2028/2029 SCHOOL YEAR**

DATE OF ADOPTION: 27.04.2023

Contents

1.	ADMINISTRATIVE LEVEL.....	4
2.	NEEDS AND RESULTS TO BE ACHIEVED	5
2.1.	Identified needs	5
2.2.	Objectives and indicators	5
2.3.	Baseline	6
3.	BUDGET.....	12
3.1.	Union aid for the school scheme.....	12
3.2.	National aid granted, in addition to Union aid, to finance the school scheme	13
3.3.	Existing national schemes	14
4.	TARGET GROUP/S	14
5.	LIST OF PRODUCTS DISTRIBUTED UNDER THE SCHOOL SCHEME	15
5.1.	Fruit and vegetables	15
5.1.1.	Fresh fruit and vegetables and fresh products of the banana sector- Article 23(3)a of the basic act.....	15
5.1.2.	Processed fruit and vegetables - Article 23(4)a of the basic act	16
5.2.	Milk and milk products.....	17
5.2.1.	Milk - Article 23(3)b of Regulation (EU) No 1308/2013	17
5.2.2.	Milk products - Article 23(4)b of Regulation (EU) No 1308/2013	17
5.2.3.	Milk products - Annex V to Regulation (EU) No 1308/2013	17
5.4.	SCHEME PRODUCTS & OTHER AGRICULTURAL PRODUCTS IN THE EDUCATIONAL MEASURES	18
5.4.	1 Scheme products & other agricultural products in the educational measures.....	18
5.5.	Criteria for the choice of products distributed under the school scheme and any priorities for the choice of those products	19
6.	ACCOMPANYING EDUCATIONAL MEASURES	20
7.1.	Price of school fruit and vegetables/milk	23
7.2.	Frequency and duration of distribution of school fruit and vegetables/milk and of accompanying educational measures.	24
7.3.	Timing of distribution of school fruit and vegetables/milk	25
7.4.	Distribution of milk products in Annex V to Regulation (EU) No 1308/2013	25
7.5.	Selection of suppliers.....	26
7.6.	Eligible costs.....	26
7.6.1.	Reimbursement rules	27

7.6.2. Eligibility of certain costs	28
7.7. Involvement of authorities and stakeholders	28
7.8. Information and publicity.....	29
7.9. Administrative and on-the-spot checks	30
7.10. Monitoring and evaluation.....	33

1. ADMINISTRATIVE LEVEL

Article 23(8) of Regulation (EU) No 1308/2013(hereafter, the basic act) and Article 2(1)a of the Commission Implementing Regulation(EU)2017/39(hereafter, implementing regulation)

National	☒	<p><i>Pentru implementarea Programului în școli s-au elaborat: o strategie națională și o legislație unitară promovată de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale în parteneriat cu Ministerul Sănătății și Ministerul Educației Naționale.</i></p> <p><i>Programul este implementat la nivel de județ și/ sau local, unde solicitanții de ajutor - consiliile județene și/sau consiliile locale ale municipiilor, orașelor, comunelor sau sectoarelor municipiului București își au sediul și unde există, de asemenea, o implicare a părților interesate.</i></p>
Regional	☐	

2. NEEDS AND RESULTS TO BE ACHIEVED

2.1. Identified needs

Articolul 23(8) din regulamentul de bază-1308/2013 și Articolul 2(1)b din Regulamentul de punere în aplicare 2017/39 al Comisiei privind normele de aplicare a Regulamentului (UE) nr.1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește ajutoarele din partea Uniunii pentru furnizarea de fructe și legume, de banane și de lapte în instituțiile de învățământ.

1. *Menținerea sau creșterea consumului de fructe și legume proaspete și lapte și produse lactate.*

2. *Dobândirea de cunoștințe privind un stil de viață sănătos, prin consumul de fructe/legume și lapte și produse lactate.*

2.2. Objectives and indicators

General objective(s)	Impact indicator(s)	Specific objective(s)	Result Indicator(s)	Output Indicator(s)
Creșterea ponderii consumului de fructe/legume/lapte în dieta copiilor și deprinderea de obiceiuri alimentare sănătoase	Modificarea obiceiurilor de consum prin creșterea consumului de fructe/legume/lapte în rândul copiilor după o perioadă de 6 ani de implementare a programului	Creșterea consumului de fructe/legume/lapte distribuite în școli și grădinițe până la realizarea evaluării programului în conformitate cu art. 8 din R39/2017	Participarea 100% a copiilor din toate categoriile eligibile la Program	Numărul de copii beneficiari ai programului/an școlar
			Creșterea numărului de școli și grădinițe participante/an școlar până la realizarea evaluării schemei	Numărul școlilor și grădinițelor participante/an școlar
			Consumul mediu de fructe și legume și lapte/copil/an școlar (cantitate sau porții)	
		Creșterea gradului de conștientizare al copiilor în privința varietății produselor agricole și a obiceiurilor alimentare sănătoase	Participarea 100% a copiilor din toate categoriile eligibile la măsurile educative/an școlar din cadrul Programului	Numărul de copii participanți la măsurile educative/an școlar Cheltuielile cu măsurile educative/an școlar

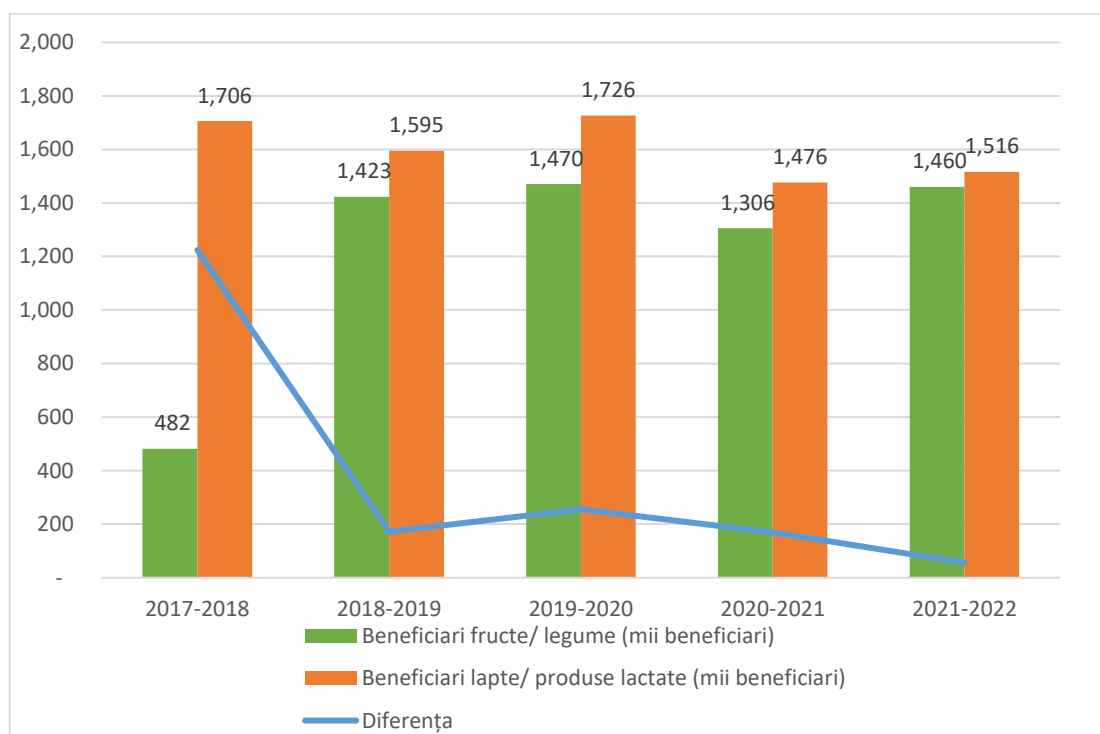
2.3. Baseline

Articolul 23(8) din regulamentul de bază-1308/2013 și Articolul 2(1)b din Regulamentul de punere în aplicare 2017/39 al Comisiei privind normele de aplicare a Regulamentului (UE) nr.1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește ajutoarele din partea Uniunii pentru furnizarea de fructe și legume, de banane și de lapte în instituțiile de învățământ.

Raportul de evaluare a Programului pentru școli al României aferentă perioadei 2017-2022, comunicat de MADR Comisiei Europene, până la data de 1 martie 2023, prezintă printre altele date privind evoluția următorilor indicatori:

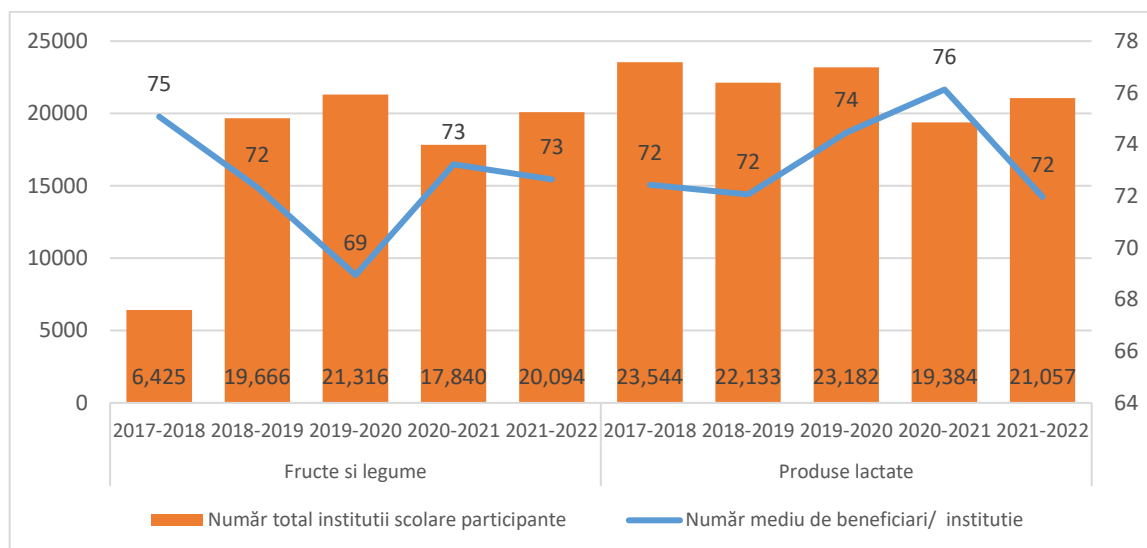
Evoluția beneficiarilor celor două componente ale programului, respectiv cele referitoare la consumul de fructe și legume, respectiv la consumul de lapte și produse lactate, este una ușor diferită. În cazul produselor de fructe și legume, numărul de beneficiari din primul an s-a situat sub 500 mii, pentru ca apoi să se stabilizeze la circa 1.4 milioane. În cazul produselor de lapte și lactate, tendința este de ușoară scădere, de la 1.7 milioane beneficiari în primul an, la circa 1.5, în ultimii doi ani. De altfel și diferența dintre cele două programe tinde să scadă, ajungând la circa 56 mii, în 2021-2022.

Evoluție număr de beneficiari

Numărul de instituții școlare participante a crescut în primii ani, în cazul componentei de fructe și legume, de la circa 6.4 mii la 21 mii, pentru ca mai apoi să scadă în pandemie, la circa 18 mii și să revină, în 2021-2022, la circa 20 mii. În cazul lactatelor, în primii trei ani, circa 22-23 mii școli au solicitat participarea la program, pentru ca apoi numărul acestora să scadă la circa 19 mii și să revină ușor, în ultimul an, la circa 21 mii.

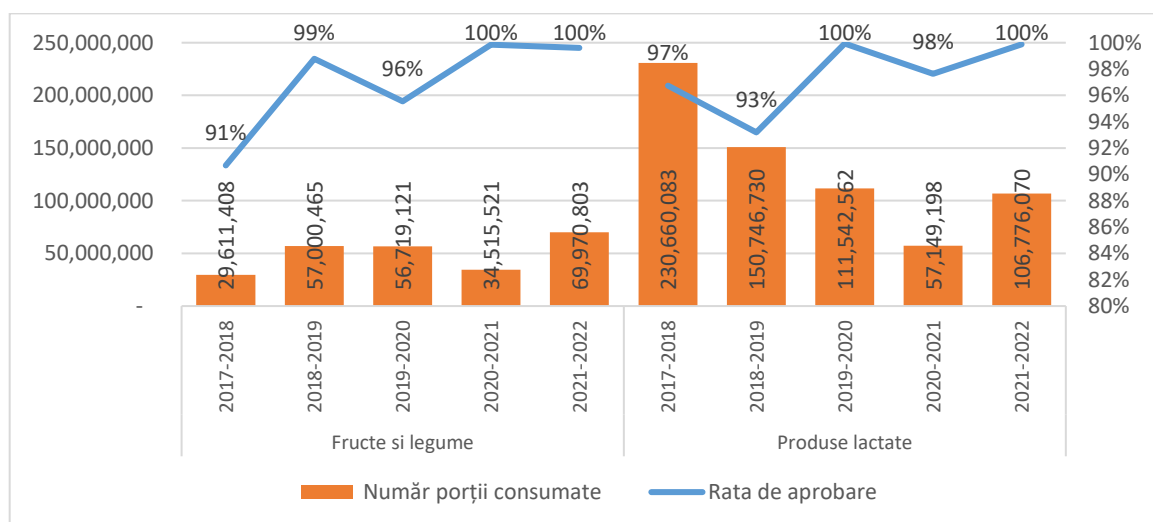
Evoluție număr de instituții de învățământ beneficiare

Ca și în cazul evoluției beneficiarilor, tendința este de reducere a diferenței dintre numărul de instituții care depun pentru cele două programe. În medie, instituțiile participante au circa 72 beneficiari, în cazul programului pentru fructe și legume, și 73, pentru cel de produse lactate.

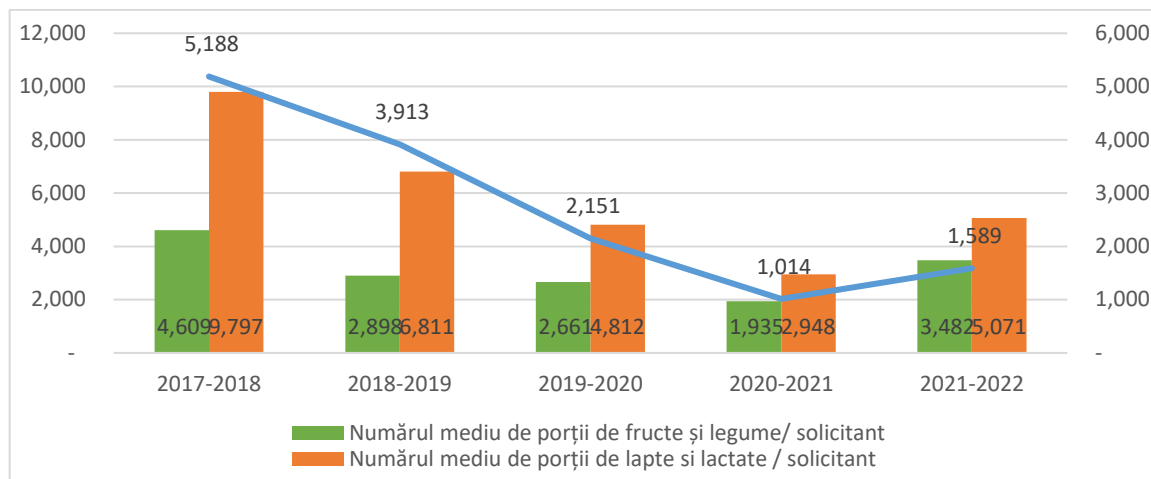
Numărul de porții consumate a variat semnificativ, atât în cazul fructelor și legumelor, cât mai ales în cazul produselor lactate. În cazul fructelor și legumelor, tendința a fost una de creștere, în anul școlar 2021-2022, ajungându-se la aproape 70 mil. porții consumate. În cazul produselor lactate, variația a fost una de scădere, în primii 4 ani, urmată de o redresare în 2021-2022. Rata de aprobare a variat între 91% și 93%, mai mică în primii doi ani, pentru ca, în următorii trei să crească până la 100%.

Evoluție număr porții consumate

Numărul mediu de porții consumate scade, atât în cazul fructelor/ legumelor, cât și în cel al laptelui/ lactatelor, în primii 4 ani de program, pentru ca apoi să crească în ultimul an, în special în cazul fructelor și legumelor. Diferența dintre cele două valori medii scade și ea, în primii patru ani, pentru ca apoi să crească,

în ultimul an. Din acest punct de vedere, componenta fructe și legume este mai stabilă, în timp ce, cea de distribuire a lactatelor este mai fluctuantă, din acest punct de vedere programul deprecându-se relativ rapid în primii ani, în condițiile unui număr similar de instituții.

După cum am menționat mai sus, MADR a comunicat Raportul de evaluare a Programului pentru școli al României aferentă perioadei 2017-2022, Comisiei Europene până la data de 1 martie 2023. Eficacitatea programului a vizat măsura în care obiectivele programului au fost atinse sau îndeplinite. Din analiza raportului de evaluare privind evaluarea programului aferent perioadei 2017-2022, au rezultat următoarele aspecte:

În medie, în România, 1.63 milioane de elevi¹ din peste 22.000 de școli au luat parte la program în fiecare an începând cu 2017. 100% dintre preșcolarii și elevii participanți la program din România au făcut parte din componenta de lapte și produse lactate. În primul an al schemei, componenta fructe și legume a fost oferită doar pentru 28% dintre preșcolarii și elevii participanți. Aceasta a crescut la peste 85% în 2018/2019 și a rămas la acest nivel de atunci. În România, schema a inclus distribuirea doar de fructe și legume proaspete fără produse procesate și 2 porții de lapte de băut și o porție de produse lactate pe săptămână.

Analiza comparativă cu țintele propuse în strategia de implementare a Programului pentru școli al României (elaborată de MADR în 2017), relevă următoarele rezultate:

- ✓ **1,459,849 beneficiari în 2022, cu 36% mai mulți decât în 2010 și cu 21% mai mulți decât în 2016**

¹ Raportul de evaluare a Programului pentru școli al României aferentă perioadei 2017-2022, transmis la UE în data de 28.02.2023

- ✓ 20.094 școli și grădinițe în 2022, de 3 ori mai multe decât în 2010 și de 2.75 ori mai multe decât în 2016
- ✓ 69,689 mii porții în 2022, cu 22% mai puține decât în 2010 și de 2 ori mai multe decât în 2016 (în condițiile reducerii semnificative a frecvenței de distribuție)
- ✓ Numărul de copii participanți la măsurile educative/an școlar: 74,845 la fructe în 2022, de aproape 3 ori mai mulți decât în 2017.
- ✓ Numărul de copii participanți la măsurile educative/an școlar: 79,279 la lapte și lactate în 2022, cu 39% mai mulți decât în 2017

Comparativ cu precedentul program, față de perioada 2010-2017, datele ne indică o creștere generală a numărului instituțiilor participante și al beneficiarilor componente de distribuție de fructe și legume. Cu excepția anului școlar 2017-2018, când numărul beneficiarilor s-a redus substanțial, în ultimii 4 ani, numărul instituțiilor participante, al beneficiarilor și implicit, al porțiilor consumate s-a situat cu mult peste valorile de dinainte de 2017. Numărul de instituții participante a crescut de 2.6 ori, cel al beneficiarilor, cu circa 12%, iar numărul de porții s-a redus, în medie, cu 26%, în condițiile reducerii semnificative a frecvenței de distribuție.

Din informațiile oferite în raportul “Programul Național Cornul și Laptele în contextul schemei europene Laptele în școli”, realizat de CRPE în 2015, putem observa un prim aspect referitor la nivelul de informare al părinților cu privire la acel program, situat la un nivel relativ scăzut (61%). Comparativ, nivelul de informare al părinților copiilor beneficiari, în 2022, este de 75%, doar 13% dintre respondenți considerându-se puțin sau deloc informați. De asemenea, 70% dintre părinți au observat o schimbare în comportamentul alimentar al copilului, de când a început Programul în școală, până în prezent. Tot studiul CRPE indică faptul că “peste 95% dintre mamele intervievate au afirmat că produsele oferite sunt consumate de către elevi”. Datele colectate în prezent indică faptul că 86% dintre părinți consideră că elevii mănâncă fructele primite, iar 70%, că proprii copii consumă laptele sau produsul lactat primit. Nivelul de favorabilitate a continuării programului, măsurat în 2015, era de circa 93%, aceste persoane considerând necesar acest lucru. În 2022, 98% dintre părinți declară că este important ca în alimentația zilnică a copilului lor să se regăsească fructele, legumele, laptele și produsele lactate.

Un element de reușită al programului, în concepția reprezentanților autorităților centrale constă în **gradul ridicat de participare a consiliilor județene**, apreciindu-se că, în medie, peste 90% dintre acestea au participat într-o formă sau alta în program pe parcursul unui an școlar. S-au menționat chiar situații în care sumele solicitate de consilii județene au fost mai ridicate decât fondurile europene alocate. O participare mai slabă au înregistrat-o consiliile locale și sectoarele municipiului București, îndeosebi la componenta

de distribuție de fructe și legume.

Un alt element din rândul reușitelor programului se referă la **gradul de absorbție a fondurilor** din bugetul alocat de Comisia Europeană pentru cei 5 ani de zile prin Deciziile anuale, pentru cele două categorii de produse și pentru măsurile educative aferente rata de absorbție a fost de aproximativ 89%.

Sunt și câteva elemente care au afectat rezultatele programului: în anumite județe, populația de beneficiari s-a diminuat de la an la an, deoarece volumul populației școlare a scăzut de la o generație la alta; pandemia a afectat rezultatele pe anumite componente ale proiectului; datele arată un interes mai crescut din mediul rural al copiilor față de componentele programului și îndeosebi a celor proveniți din categorii vulnerabile; copiii din mediul urban mare (peste 200.000 locuitori) manifestă o reticență mai crescută față de consumul produselor din program; un alt program de alimentație în cadrul școlilor (masa caldă - program pilot în 450 de școli) a fost implementat în complementaritate cu Programul pentru școli, dar, în anumite instituții a determinat renunțarea la distribuția de fructe/legume și produse lactate.

Alte elemente de reușită ale programului:

- numărul de instituții școlare participante a crescut în primii ani, în cazul componentei de fructe și legume, de la circa 6.4 mii la 21 mii, pentru ca mai apoi să scadă în pandemie, la circa 18 mii și să revină, în 2021-2022, la circa 20 mii. În cazul lactatelor, în primii trei ani, circa 22-23 mii școli au solicitat participarea la program, pentru ca apoi numărul acestora să scadă la circa 19 mii și să revină ușor, în ultimul an, la circa 21 mii.
- numărul de porții consumate a variat semnificativ, atât în cazul fructelor, cât mai ales în cazul produselor lactate. În cazul produselor vegetale, tendința a fost una de creștere, în anul școlar 2021-2022, ajungându-se la aproape 70 mil. porții consumate. În cazul produselor lactate, variația a fost una de scădere, în primii 4 ani, urmată de o redresare în 2021-2022. Rata de aprobare a variat între 91% și 93%, mai mică în primii doi ani, pentru ca, în următorii trei să crească până la 100%.

Totodată, au fost îndeplinite în mare măsură și obiectivele programului. Datele relevă că impactul cel mai semnificativ al programului este în zona deprinderii și fixării unor obiceiuri sănătoase de consum și a conștientizării asupra unei alimentații sănătoase. Acest efect nu a depins doar de Program deoarece intervin și alți factori cu impact în educația copiilor cum ar fi familia, mass media, alte forme de educare, însă trendul este unul de valorizare a comportamentelor sănătoase de consum.

Detaliere a modului de îndeplinire a principalelor obiective:

- ✓ **Conștientizarea preșcolarii și a elevilor asupra unei alimentații sănătoase bazate pe consumul de fructe și legume proaspete, lapte și produse lactate;**

Modul în care elevii și preșcolarii respondenți se raportează la importanța consumului de fructe și legume proaspete sau produse lactate ne permite să apreciem că la nivelul acestei populații, conștientizarea unei alimentații sănătoase este una ridicată. Peste 80% dintre respondenți apreciază ca important consumul de produse distribuite prin Programul pentru școli, iar circa 70% asociază un stil de viață sănătos cu o alimentație echilibrată și axată pe produse naturale.

Față de 2017, interacțiunea cu cei apropiați, membri ai familiei, având ca tematică alimentația sănătoasă s-a intensificat, existența unui dialog real și cu

consecințe pozitive în privința alimentației din gospodărie fiind un fapt real. Copiii sunt consultați într-o mai mare măsură în privința meselor, deciziile se iau de comun acord între-o mai mare proporție, ceea ce denotă o atmosferă mai destinsă, important pentru orice schimbare de comportament alimentar.

- ✓ **Deprinderea și fixarea unor obiceiuri alimentare sănătoase în rândul copiilor și prevenirea diferitelor afecțiuni de sănătate (diabet, boli cardiovasculare și obezitate infantilă);**

Datele ne indică anumite modificări în structura consumului cotidian. Astfel scade consumul de produse de panificație, dar crește prezența anumitor produse benefice (carne, ouă, brânzeturi, lactate). De asemenea, un aspect extrem de important reliefat de studiu, scade frecvența consumului de produse de tip fast-food.

Circa trei sferturi dintre elevii beneficiari consideră că accesul zilnic la un produs proaspăt, fruct, legumă sau lapte / produs lactat, contribuie la consolidarea unui comportament cotidian de consum de produse proaspete.

- ✓ **Creșterea pe termen scurt și pe termen lung a consumului de fructe și legume, lapte și produse lactate în dieta copiilor;**

Odată cu diversificarea ofertei de produse, Programul crește prin eficacitate, răspunzând practic preferințelor a circa 90% dintre beneficiari. Față de situația din 2017, când circa un sfert dintre copii nu consumau produsele, în momentul de față ponderea s-a înjumătățit iar procentul celor care consumă mai multe produse este, de asemenea, unul ridicat depășind jumătate dintre elevii beneficiari. Asociind acest fapt cu tendința de a integra mai multe produse lactate în alimentația cotidiană, putem afirma că, pe termen lung, consumul acestor produse va deveni o obișnuință pentru tot mai mulți dintre copii.

Din fondurile alocate de UE pentru distribuția de produse și măsurile educative aferente, alocarea a fost de 85% pentru produse și 15 % pentru măsurile educative.

Un total de 103,6 milioane EUR au fost alocați României pe durata programului (2017-2022)². În România, fondurile din schema UE au fost completate cu finanțare publică națională. Nu a fost inclusă nicio finanțare privată națională. Conform Raportului de Evaluare a Programului UE pentru Școli, elaborate de Comitetul Economic și Social European, adoptat în 15 decembrie 2022, pagina 18, în România, majoritatea fondurilor UE au fost cheltuite furnizării și distribuției de lapte și produse lactate (72%). Restul a acoperit furnizarea și distribuția de fructe și legume (27%), 1,4% din finanțarea UE fiind destinată măsurilor educaționale. Cheltuielile totale pentru program din perioada 2017 - 2021 s-au ridicat la 62,77 milioane EUR.

Din datele APIA referitoare la sumele rambursate din fonduri FEAGA în perioada 2017-2022 rezultă o creștere a plăților FEAGA de la 40% în anul școlar 2017-2018 la 100% în anul școlar 2020-2021.

Institutul Național de Sănătate Publică -INSP a inițiat un program „Evaluarea stării de nutriție a copiilor din ciclul primar”, în cadrul Programului Național de Evaluare și Promovare a Sănătății și Educație pentru Sănătate care

---

² Raportul de evaluare a Programului pentru școli al României aferentă perioadei 2017-2022, transmis la UE în data de 28.02.2023

se desfășoară simultan în țările OMS - Europa în cadrul proiectului „European Childhood Obesity Surveillance Inițiativă (COSI). Această cercetare se realizează conform unei metodologii standardizate și include măsurători ale copiilor de 6-9 ani (greutate, înălțime, perimetre) și completarea unor chestionare de către părinți și învățători/profesori.

Studiul s-a desfășurat/se desfășoară pe un eșantion selectat din lista școlilor cu un număr mai mare de 80 de elevi, școli din mediul urban și rural care au învățământ primar.

Rezultatele COSI etapa 2019 referitoare la prevalența supraponderii și obezității au fost următoarele:

Per total, 32,3% dintre băieți și 28,7% dintre fetele cu vârste cuprinse între 7 și 9 ani au fost supraponderali(inclusiv obezitatea) din care 16,4% și 11,3% au fost, respectiv pe obezitate pe baza definiției OMS. Aceste cifre au o variabilitate între județe, prevalența supraponderală (inclusiv obezitatea) variind între 10,7 % (Tulcea) și 46,8% (Mehedinți) la băieți și între 13,3%(Tulcea) și 50%(Ilfov) la fete.

Datele din etapa a cincea confirmă tablouri diferite în funcție de sex care au fost observate în edițiile anterioare COSI, în care băieții sunt mult mai probabili să fie supraponderali sau cu obezitate, decât fetele din majoritatea județelor. Comparativ cu etapele anterioare a existat o tendință de creștere a celor supraponderali și cu obezitate în funcție de vârstă atât la băieți cât și la fete. Prevalența obezității crește odată cu vârsta copiilor, de la 12,5% la copiii de 7-8 ani, la 14,6% la cei de la 8-9 ani și 15,3% la cei de 9-10 ani.

3. BUDGET

3.1. Union aid for the school scheme

Article 23a of the basic act and Article 2(1)e of the implementing regulation

EU aid for the school scheme (in EUR)	Period 1/8/2023 to 31/7/2029		
	School fruit and vegetables	School milk	Common elements if applicable
Distribution of school fruit and vegetables/school milk	31.416.330	57.477.739	
Accompanying educational measures	5.560.412	10.173.051	
Monitoring, evaluation, publicity	92.674	169.550	
Total	37.069.416	67.820.340	
Overall total	104.889.756		

3.2. National aid granted, in addition to Union aid, to finance the school scheme

Article 23a(6) of the basic act and Article 2(2)d of the implementing regulation

No	☐	
Yes	☒	
If yes, amount (in national currency) Supply/distribution Accompanying educational measures Monitoring, evaluation, publicity Total	Fruit/vegetables	Milk/milk products
Comment/explanatory text Legislația națională este în curs de actualizare/elaborare, iar ajutorul național pentru completarea ajutorului Uniunii pentru finanțarea Programului nu este definitiv. Ulterior adoptării legislației naționale se vor completa informațiile aferente. Notă: Prin hotărârea de Guvern care este în curs de elaborare se vor stabili următoarele: numărul de copii care reprezintă preșcolarii din grădinițele de stat autorizate/acreditate și particulare acreditate cu program normal de 4 ore și elevii din învățământul primar și gimnazial de stat și privat autorizat/acreditat, <u>o limită a valorii zilnice/preșcolar/elev</u> pentru distribuția de fructe și legume, lapte și produse lactate (un preț maxim/porție produs), precum și un număr de zile de distribuție a produselor pe parcursul anului școlar (frecvența porțiilor).		

3.3. Existing national schemes	
Article 23a(5) of the basic act and Article 2(2)e of the implementing regulation	
No	☒
Yes	☐
– Extension of the target group	
	☐
– Extension of the range of products	
	☐
– Increased frequency or duration of distribution of products	
	☐
– Enhanced educational measures (increased number or frequency or duration or target group of those measures)	
	☐
– Other: please specify (eg. if products originally not free of charge and that are provided free of charge)	
	☐
Comment/explanatory text În anul școlar 2022-2023, în România, s-a derulat un program pilot în 450 de unități de învățământ care a prevăzut acordarea unui suport alimentar tuturor elevilor și preșcolarii sub forma unui pachet alimentar sau a unei mese calde. Ministerul Educației Naționale analizează posibilitatea extinderii programului la nivel național.	

4. TARGET GROUP/S

Article 23(8) of the basic act and Article 2(1)f of the implementing regulation

Grupul țintă al Programului este format din preșcolarii din grădinițele cu program normal de 4 ore și din elevii din clasele pregătitoare și I-VIII cu vârste cuprinse între 3 și 14 ani.

Programul se adresează tuturor copiilor, indiferent de statutul social.

School level	Age range of children	School fruit and vegetables	School milk

Nurseries		☐	☐
Pre-schools	3-7 ani	☒	☒
Primary	7-10 ani	☒	☒
XSecondary	10-14 ani	☒	☒

5. LIST OF PRODUCTS DISTRIBUTED UNDER THE SCHOOL SCHEME

Article 23(9) of the basic act and Article 2(1)g of the implementing regulation

5.1. Fruit and vegetables

5.1.1. Fresh fruit and vegetables and fresh products of the banana sector- Article 23(3)a of the basic act

Apricots, cherries, peaches, nectarines, plums	☒	Carrots, turnips, salad beetroot, salsify, celeriac, radishes and other edible roots	☒
Apples, pears, quinces	☒	Cabbages, cauliflowers and other edible brassicas	☐
Bananas	☐		
Berries	☐	Cucumbers, gherkins	☒
Figs	☐	Lettuces, chicory and other leaf vegetables	☐
Grapes	☒	Lentils, peas, other pulses	☐
Melons, watermelons	☐	Tomatoes	☐
Citrus fruit	☐	Other vegetables: <i>Sweet peppers</i>	☒
Tropical fruit	☐	.....	
Other fruit: please specify	☐		
.....			

Lista produselor se menține ca urmare a recomandărilor din *Raportul de evaluare a programului de încurajare a consumului de fructe, legume și lapte în școli aferent perioadei 2017-2022*. Lista a fost extinsă, prin includerea și a altor fructe și a diferitelor specii de legume în urma recomandărilor din *raportul de evaluare a Programului pentru școli al României aferentă perioadei 2017-2022*. Scopul includerii și altor fructe și legume a fost acela de a diversifica produsele distribuite. Totodată, s-a ținut cont și se va ține cont și de recomandările Ministerului Sănătății de a furniza fructe și legume în funcție de caracterul sezonier al acestora. Diversificarea și alternarea produselor distribuite pot asigura familiarizarea copiilor cu diferitele specii de fructe și legume și pot evita instalarea monotoniei în consumul zilnic de fructe și legume.

În cadrul *proiectului de Ordonanță de urgență a Guvernului de modificare și completare a Ordonanței Guvernului nr. 13/2017 privind aprobarea participării*

României la Programul pentru școli al Uniunii Europene, sunt prevăzute dispoziții referitoare la diversificarea sortimentului de fructe/legume, precum și a sortimentului de lapte și produse lactate în scopul creșterii atractivității Programului și a încurajării consumului de fructe/legume proaspete și lapte și produse lactate.

5.1.2. Processed fruit and vegetables - Article 23(4)a of the basic act

Products distributed under the school scheme		Added salt			Added fat			Comments (optional)
		No	Yes		No	Yes		
Fruit juices	☐							
Fruit purées, compotes	☐	☐	☐		☐	☐		
Jams, marmalades	☐	☐	☐		☐			
Dried fruits	☐	☐	☐		☐			
Vegetable juices	☐	☐	☐		☐			
Other: please specify	☐	☐	☐		☐			
.....								

5.2. Milk and milk products

5.2.1. Milk - Article 23(3)b of Regulation (EU) No 1308/2013

Drinking milk and lactose-free versions	☒
---	-------------------------------------

5.2.2. Milk products - Article 23(4)b of Regulation (EU) No 1308/2013

Products distributed under the school scheme		Added salt			Added fat			Comments (optional)
		No	Yes		No	Yes		
Cheese and curd	☐	☐	☐		☐	☐		
Plain yoghourt	☒	☒	☐		☒	☐		
Fermented or acidified milk products without added sugar, flavouring, fruits, nuts or cocoa	☒	☒	☐		☒			

5.2.3. Milk products - Annex V to Regulation (EU) No 1308/2013

Products to be distributed under the school scheme		Added salt			Added fat			Added sugar
		No	Yes		No	Yes		
Category I (milk component $\geq 90\%$). Fermented milk products without fruit juice, naturally flavoured	☐	☐	☐		☐	☐		%
Category I (milk component $\geq 90\%$). Fermented milk products with fruit juice, naturally flavoured or non-flavoured	☐	☐	☐		☐	☐		%
Category I (milk component $\geq 90\%$). Milk-based drinks with cocoa, with fruit juice or naturally flavoured	☐	☐	☐		☐	☐		%
Category II (milk component $\geq 75\%$). Fermented or non-fermented milk products with fruit,	☐	☐	☐		☐	☐		%

naturally flavoured or non-flavoured								
--------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

5.3 Prioritisation of fresh fruit and vegetables and drinking milk

Article 23(3) of the basic act:

Conform produselor selectate la subcap. 5.1.1. și 5.1.2., România distribuie numai fructe și legume proaspete, constând în 2 porții pe săptămână.

În privința laptelui de consum, Hotărârea Guvernului prevede că distribuția constă în 2 porții de lapte de consum și o porție de produs lactat pe săptămână. În școlile în care condițiile de depozitare nu permit, porția de produs lactat va fi înlocuită cu o porție de lapte de consum.

Menționăm că MADR a primit solicitări de la asociațiile și patronatele din sectorul laptelui, privind extinderea numărului de porții de lapte și produse lactate, de la 3 la 5 porții pe săptămână.

De asemenea și reprezentanții sectorului fructe-legume au solicitat extinderea numărului de porții de fructe/legume. Având în vedere solicitările primite, MADR va analiza propunerea de extindere a numărului de porții, în cadrul grupurilor de experți.

5.4. SCHEME PRODUCTS & OTHER AGRICULTURAL PRODUCTS IN THE EDUCATIONAL MEASURES

5.4.1 Scheme products & other agricultural products in the educational measures

Article 23(7) of the basic act and Article 2(1)(g) of the implementing regulation

Scheme products		
Yes		No
☐		☐
Other agricultural products		
Yes		No
☒	Miere de albine	☐

1. Se pot degusta orice fructe și/sau legume prevăzute în anexa nr. I partea IX la Regulamentul (UE) nr. 1.308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr.

234/79, (CE) nr. 1.037/2001 și (CE) nr. 1.234/2007 ale Consiliului, sub formă proaspătă sau preparate ca salate și/sau sucuri proaspete, fără adaos de zahăr sau alți îndulcitori, sare, oțet și ulei.

2. Se poate degusta orice produs prevăzut la art. 23 alin. (3) lit. b), alin. (4) lit. b) și alin. (5) din Regulamentul (UE) nr. 1.308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului.

5.5. Criteria for the choice of products distributed under the school scheme and any priorities for the choice of those products	
Article 23(11) of the basic act and Article 2(2)a of the implementing regulation	
Health considerations	☒
Environmental considerations	☒
Seasonality	☒
Variety of products	☒
Availability of local or regional produce	☒
<p>Any comments</p> <p><i>În ceea ce privește produsele cu distribuție regulată, în stabilirea listei, Ministerul Sănătății a invocat rațiuni de sănătate, pe fondul scăderii consumului zilnic de fructe; sezonalitatea produselor și caracterul local al acestora, considerând că produsele distribuite trebuie să fie consumate proaspete, cât mai aproape de momentul recoltării; precum și argumente de mediu, distribuirea de produse locale reducând efectul nociv asupra mediului înconjurător datorită distanțelor mai mici de transport și a consumului redus de carburanți.</i></p> <p><i>În privința produselor degustate cu ocazia măsurilor educative, Ministerul Sănătății este de acord ca beneficiarii programului să se familiarizeze cu mierea, aceștia putând să consume o cantitate de 1-3 g/kg/corp (~ o linguriță).</i></p> <p><i>Fructele și legumele distribuite vor fi de calitate Extra și I și vor respecta normele de comercializare specifice prevăzute de legislația în vigoare. Laptele și produsele lactate trebuie să respecte normele sanitar-veterinare și legislația specifică.</i></p> <p>Pentru menținerea sănătății preșcolarilor și elevilor prevăzuți la art. 2 lit. a), în cadrul programului pentru școli se vor distribui numai produse alimentare care respectă cerințele prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului privind igiena produselor alimentare, cu modificările și completările ulterioare, care vor purta marca de identificare prevăzută în Regulamentul (CE) nr. 853/2004 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme specifice de igienă care se aplică alimentelor de origine animală, cu modificările și completările ulterioare.</p>	

<p>Produsele distribuite vor respecta cerințele prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 1.169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1.924/2006 și (CE) nr. 1.925/2006 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivei 87/250/CEE a Comisiei, a Directivei 90/496/CEE a Consiliului, a Directivei 1999/10/CE a Comisiei, a Directivei 2000/13/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a Directivelor 2002/67/CE și 2008/5/CE ale Comisiei și a Regulamentului (CE) nr. 608/2004 al Comisiei.</p>	
<p>Any priority/ies for the choice of products:</p>	
Local or regional purchasing	☒
Organic products	☒
Short supply chains	☒
Environmental benefits (please specify: eg. food miles, packaging ...)	☒
Products recognised under the quality schemes established by Regulation (EU) No 1151/2012	☒
Fair-trade	☒
Other:	
<p>Any comments <i>România urmărește să încurajeze achiziția de produse locale/regionale și cele provenite din lanțul scurt de aprovizionare pentru a asigura distribuirea de produse proaspete, de calitate și care oferă avantaje de mediu, prin reducerea distanțelor de transport(Ordinul comun MADR/ANAP nr. 238/1290/2022).</i></p>	

6. ACCOMPANYING EDUCATIONAL MEASURES

Article 23(10) of the basic act and Article 2(1)j of the implementing regulation

Title	Objective	Topics	Description
-------	-----------	--------	-------------

<i>School gardens</i>		...	<p>În funcție de specificul măsurilor educative pe care le vor implementa, autoritățile contractante vor beneficia de asistență din partea inspectoratelor școlare județene/al municipiului București, a direcțiilor de sănătate publică județene/a municipiului București și din partea direcțiilor județene pentru agricultură/a municipiului București, după caz, conform prevederilor legale în vigoare.</p> <p>Măsurile educative se pot desfășura independent sau integrat, oricare dintre ele putând include sesiuni de degustare de fructe și/sau legume proaspete și/sau alte produse lactate care nu se distribuie și/sau miere.</p> <p>Prin sesiunile de grădinărit la nivelul școlii și vizite la ferme sau la diverse evenimente agricole, precum și la târguri, expoziții și institute de cercetare, se urmărește familiarizarea copiilor cu originea produselor pe care le consumă, cu felul în care acestea se dezvoltă în fermă sau se prepară în unitățile de procesare.</p> <p>Aceste activități sunt destinate tuturor copiilor, indiferent de vârstă. Copiii sunt însoțiți sau asistați, după caz, de profesori/educatori.</p>
<i>Visits to farms/ farmers' markets/dairies..</i>			<p>Vizite la sediul grupurilor/organizațiilor de producători, stațiuni de cercetare.</p> <p>Organizarea de vizite la ferme pomicole/legumicole sau la ferme de producere a laptelui și/sau la unități de condiționare, ambalare, depozitare și procesare a fructelor și legumelor și/sau la unități de procesare a laptelui, la sediul grupurilor și/sau organizațiilor de producători de fructe și legume și/sau la sediul</p>

			<p>cooperativelor de producători de fructe, legume și lapte, la stațiuni de cercetare pomicolă, legumicolă sau de creștere a bovinelor, la laboratoare de profil, la zilele recoltei, expoziții, târguri sau alte evenimente și/sau activități similare.</p>
<p><i>Tasting classes/cooking workshops...</i></p>			<p>Degustările, zilele tematice și orice alte activități practice ca de exemplu ateliere de gătit se pot organiza la nivelul instituției de învățământ, alături de profesori/educatori.</p> <p>Organizarea de zile tematice dedicate consumului de fructe și legume și de lapte și produse lactate sau de activități educative practice, organizarea de alte activități extracurriculare și extrașcolare sau abordarea de teme specifice în cadrul curriculumului național, inclusiv curriculumului la decizia școlii, respectiv în cadrul disciplinei opționale Educație pentru sănătate.</p> <p>Activitatea de degustări de fructe și/sau legume proaspete și/sau lapte și/sau produse lactate și/sau miere, poate fi realizată în cadrul oricărei măsuri educative.</p>
<p><i>Lessons, lectures, workshops</i></p>			<p>Utilizarea de materiale didactice/educative practice, abordarea de teme specifice.</p> <p>Utilizarea de materiale didactice/educative care să prezinte preșcolarilor și elevilor informații adaptate vârstei despre obiceiuri alimentare sănătoase, agricultură, lanțuri de aprovizionare și produse locale, producția ecologică, producția sustenabilă și combaterea risipei alimentare.</p>

<i>Other activities</i>			<p>Concursuri, competiții, jocuri.</p> <p>Organizarea de concursuri tematice legate de consumul de fructe și legume, lapte și produse lactate, inclusiv degustarea de fructe și/sau legume proaspete și/sau alte produse lactate care nu se distribuie în cadrul distribuției de produse, cu acordarea de premii, precum și organizarea de activități de grădinarit la nivelul școlii;</p> <p>Organizarea de concursuri tematice trebuie însoțită, în mod obligatoriu de degustare de fructe și/sau legume, lapte și produse lactate și/sau miere.</p> <p>Organizarea de alte activități extracuriculare și extrașcolare sau abordarea de teme specifice în cadrul curriculumului național, inclusiv curriculumului la decizia școlii, respectiv în cadrul disciplinei opționale Educație pentru sănătate.</p>
-------------------------	--	--	--

7. Arrangements for Implementation

7.1. Price of school fruit and vegetables/milk

Article 2(2) of Delegated Regulation 2017/40

Produsele se distribuie cu titlu gratuit, fără contribuție din partea părinților.

7.2. Frequency and duration of distribution of school fruit and vegetables/milk and of accompanying educational measures

Article 23(8) of the basic act and Article 2(2)b of the implementing regulation

Envisaged frequency of distribution:

	School fruit and vegetables	School milk
Once per week	☐	☐
Twice per week	☒	☐
Three times per week	☐	☒
Four times per week	☐	☐
Daily	☐	☐
Other: please specify	☐	☐
Any comments:		

Envisaged duration of distribution:

	School fruit and vegetables	School milk
≤ 2 weeks	☐	☐
> 2 and ≤ 4 weeks	☐	☐
> 4 and ≤ 12 weeks	☐	☐
> 12 and ≤ 24 weeks	☐	☐
> 24 and ≤ 36 weeks	☐	☐
Entire school year	☒	☒
Any comment:		

Envisaged duration of accompanying educational measures during the school year:

În funcție de tipul măsurii educative, aceasta se poate derula oricând pe parcursul anului școlar - concursuri tematice, sesiuni de degustări, ateliere de gătit, zile tematice - sau în anumite perioade, toamna sau primăvara - vizite la fermă, la stațiuni de cercetare, evenimente agricole, activități de grădinarit în curtea școlii.

7.3. Timing of distribution of school fruit and vegetables/milk

Article 23(8) - and 23a(8) if supply in relation to the provision of other meals
- of the basic act and Article 2(2)b of the implementing regulation

Envisaged timing of distribution during the day

	School fruit and vegetables	School milk
Morning/morning break(s)	☒	☒
Lunchtime	☐	☐
Afternoon/afternoon break(s)	☒	☒

Comments:

Fructele și legumele se distribuie în pauza de dinaintea ultimei ore, adică înainte de prânz sau, în cazul cursurilor de după-amiază, înaintea ultimei mese a zilei.

Laptele și produsele lactate se distribuie în prima pauză atât pentru cursurile de dimineață cât și în cazul cursurilor de după-amiază.

7.4. Distribution of milk products in Annex V to Regulation (EU) No 1308/2013

Article 23(5) of the basic act, Article 5(3) of Regulation(EU) No 1370/2013(the fixing regulation), Article 2(2)f of the implementing regulation.

No

Yes

7.5. Selection of suppliers

Article 23(8) of the basic act and Article 2(1)(l) of the implementing regulation:

Selecția furnizorilor, se realizează în conformitate cu prevederile Legii 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare, la nivelul consiliilor județene și/sau la consiliile locale ale municipiilor, orașelor, comunelor sau sectoarelor municipiului București (autorități contractante), prin proceduri de achiziție publică în vederea atribuirii contractelor/acordurilor cadru de furnizare a fructelor, legumelor, laptelui și produselor lactate în unitățile de învățământ.

În mod asemănător, se procedează și în cazul măsurilor educative pentru care se accesează fonduri publice. Măsurile educative care nu necesită finanțare, spre exemplu orele de educație pentru sănătate, de nutriție, nu sunt supuse procedurii de achiziție publică.

Evaluatorul programului pentru perioada 2023/2029 se va selecta tot în urma procedurii de achiziție publică.

Monitorizarea anuală a programului se realizează prin Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură.

În funcție de specificul lor, pentru mijloacele de informare despre program - afiș, website, broșuri etc - se poate, de asemenea, derula o procedură de achiziție publică centralizat, pentru întreaga țară.

Pentru implementarea programului în conformitate cu legislația națională aferentă, se constituie la nivelul județelor și al municipiului București o comisie, denumită în continuare comisie, alcătuită din: prefect, președintele consiliului județean, primarii municipiilor, orașelor, comunelor/sectoarelor municipiului București, după caz, un reprezentant al inspectoratului școlar județean/al municipiului București, un reprezentant al direcției sanitare veterinară și pentru siguranța alimentelor județene/a municipiului București, un reprezentant din cadrul departamentului de supraveghere în sănătate publică din cadrul direcției de sănătate publică județene/a municipiului București, un reprezentant din cadrul structurii de supraveghere a factorilor de mediu al direcției generale regionale a finanțelor publice/administrației județene a finanțelor publice, un reprezentant al comisariatului județean pentru protecția consumatorilor/al municipiului București, un reprezentant al direcției agricole județene/al municipiului București și un reprezentant al oficiului fitosanitar județean/al municipiului București

Consiliile județene și consiliile locale colaborează și își distribuie responsabilitățile înainte de demararea Programului conform procedurii privind colaborarea și distribuirea de responsabilități între consiliile județene și consiliile locale.

7.6. Eligible costs

Fundamentarea rezonabilității costurilor, caracterul rezonabil al limitelor zilnice, s-a realizat împreună cu Institutul de Cercetare pentru Economia Agriculturii și Dezvoltare Rurală (ICEADR) care a realizat o analiză tehnico-economică a prețului

unei porții de lapte precum și prețul unei porții de fructe/legume destinate elevilor în cadrul Programului pentru școli.

Fructe

Actualizarea costului s-a realizat pentru unitatea de produs 1 kg, corelându-se pentru o porție. Costul actualizat a ținut cont de rata inflației și de modificările cheltuielilor cu energia și combustibilul. În funcție de prognoza Băncii Naționale a României a ratei inflației, în urma determinării mediilor fiecărui trimestru din cele patru, în anul 2022 a rezultat o rată medie prognozată pentru anul 2022, ce a determinat un indice al prețurilor de consum. Acest indice s-a utilizat pentru prețul mediu de achiziție a fructelor dar și pentru cheltuielile indirecte, parte componentă a costului cu depozitarea, sortarea, ambalarea și transportul. S-a folosit un indice prețuri de consum pentru categoria combustibili și indice preturi de consum pentru categoria energie electrică.

Lapte

Actualizarea costurilor pentru porția de lapte de consum s-a realizat luând în considerare inflația anuală a prețurilor (Indicele Prețurilor de Consum - sursă Banca Națională a României), prețul laptelui materie primă (sursa Institutul Național de Statistică date disponibile), rata inflației la bunuri energetice care afectează negativ cheltuielile de producție. La prețul de achiziție a laptelui crud materie primă, plătit de către procesatori furnizorilor de lapte (fermieri) s-a adăugat cheltuielile cu materialele de ambalare, igienizare, cheltuielile cu energia și gazele naturale, cheltuieli cu manopera, depozitarea, manipularea, transportul și distribuția produselor.

7.6.1. Reimbursement rules

Article 23(8) of the basic act and Article 2(1)i of the implementing regulation:

În cadrul proiectului de Ordonanță de urgență a Guvernului de modificare și completare a Ordonanței Guvernului nr. 13/2017 privind aprobarea participării României la Programul pentru școli al Uniunii Europene, este prevăzut că ajutorul financiar din FEAGA prevăzut la art. 3 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 13/2017 se acordă și pentru acoperirea costurilor prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. (c), (d) și (e) din Regulamentul delegat (UE) 2017/40 al Comisiei.

În România, legislația prevede o limită maximă a valorii zilnice/elev. Autoritățile contractante, respectiv consiliile județene și/sau consiliile locale ale municipiilor, orașelor, comunelor sau sectoarelor municipiului București, organizează proceduri de achiziție publică în urma cărora rezultă prețul de contractare a furnizării produselor. Este un sistem bazat pe costuri cu rambursare pe baza facturii.

În cazul măsurilor educative, a fost stabilit un buget de 20 lei per elev.

În intervalul 2023-2029, limita valorii zilnice pentru porția de fructe și legume este de 0,70 lei, iar pentru porția de lapteși produse lactate este de 1,11 lei. Limita valorică zilnică cuprinde prețul integral de achiziție a

produselor, inclusiv taxa pe valoarea adăugată, cheltuielile de transport, distribuție și depozitare a acestora, după caz.

Dacă se va modifica limita valorii zilnice, atunci se va actualiza strategia.

7.6.2. Eligibility of certain costs

Article 23(8) of the basic act and Article 2(2)b of the implementing regulation
Costurile eligibile referitoare la furnizarea de fructe și legume, lapte și produse lactate, implementarea măsurilor educative aferente distribuției de produse, se află în sarcina autorităților contractante.

7.7. Involvement of authorities and stakeholders

Article 23(6) and (9) of the basic act and Article 2(1)k of the implementing regulation:

În conformitate cu prevederile art. 23a alin. (8) din Regulamentul (UE) 2016/791 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 mai 2016 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1.308/2013 și (UE) nr. 1.306/2013 în ceea ce privește schema de ajutoare pentru aprovizionarea instituțiilor de învățământ cu fructe și legume, cu banane și cu lapte, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale informează publicul larg, prin comunicate de presă, despre implementarea Programului pentru școli al României, cel puțin o dată pe parcursul fiecărui an școlar.

Implementarea acestui program are la bază un parteneriat între agricultură, educație și sănătate, cele trei părți colaborând astfel:

- ***distribuția produselor:** Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și ANAP, sunt implicate în reglementarea procedurilor de achiziție a produselor, prin stabilirea unor criterii minime de calitate, prezentare și marcare a produselor.*
- ***măsurile educative:** Ministerul Agriculturii, prin Direcțiile Județene pentru Agricultură, respectiv Direcția pentru Agricultură a municipiului București va intermedia relația cu pomicultorii/legumicultorii/, în scopul organizării de vizite la ferme, sesiuni de grădinărit etc. Ministerul Educație Naționale, prin Inspectoratele Școlare Județene, respectiv Inspectoratul Școlar al Municipiului București, și Ministerul Sănătății, prin Direcțiile Județene de Sănătate Publică, respectiv Direcția de Sănătate Publică a municipiului București, sunt implicate în implementarea măsurilor educative. Ministerul Sănătății propune lista produselor care se pot distribui în cadrul programului, atât în mod regulat, cât și cu ocazia măsurilor educative.*

Atât educația, cât și sănătatea, prin instituțiile specifice, reprezintă parteneri cheie pentru asigurarea eficienței măsurilor educative și implicit pentru asigurarea îndeplinirii obiectivelor Programului. Într-un cadru organizat al implementării măsurilor educative, aceștia se vor implica în promovarea unui

stil de viață sănătos și a unor obiceiuri alimentare bazate pe consumul de fructe și legume proaspete; vor contribui, de asemenea, la creșterea gradului de conștientizare a beneficiilor de sănătate a fructelor și legumelor. Pentru stabilirea listei produselor distribuite și a măsurilor educative s-a constituit un grup de lucru interministerial. Atât educația, cât și sănătatea vor sprijini solicitanții de ajutor și școlile în derularea măsurilor educative - spre exemplu prin prezenta nutriționiștilor, a lectorilor în timpul orelor de educație pentru sănătate.

Legislația mai prevede ca măsurile educative să se poată pune în aplicare fie prin activități extrașcolare și extracurse, fie în cadrul curriculumului național, fie în școală prin programa -ora de Educație pentru sănătate.

7.8. Information and publicity

Article 23a(8) of the basic act and Article 2(1)m of the implementing regulation

În România, implementarea Programului pentru școli va fi adus la cunoștința publicului prin comunicate de presă la nivel central - cel puțin o dată/semestru și la nivel județean - lunar.

7.9. Administrative and on-the-spot checks

Article 2(2)g of the implementing regulation -structurile, mecanismele și formularele instituite pentru monitorizarea și evaluarea programului pentru școli în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul delegat (UE) 2017/40 și pentru controalele prevăzute la articolele 9 și 10 din prezentul regulament

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale alături de Ministerul Educației Naționale și Ministerul Sănătății sunt instituțiile administrației publice centrale responsabile pentru conținutul Programului pentru școli al României.

Se desemnează Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură ca autoritate națională competentă pentru implementarea, controlul și acordarea de ajutoare financiare din FEAGA pentru furnizarea fructelor, legumelor, laptelui și produselor lactate preșcolară și elevilor din unitățile de învățământ și pentru realizarea măsurilor educative aferente.

Controale administrative și la fața locului efectuate de Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură

În baza art. 9 din R2017/39, toate cererile de ajutor depuse de solicitanții aprobați de Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură sunt supuse controlului administrativ complet, la care se adaugă controlul la fața locului.

Consilierii Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură vor controla administrativ existența documentelor justificative conform cerințelor reglementărilor europene, naționale și ale procedurilor operaționale, în vigoare. Imposibilitatea prezentării acestor documente, caracterul incomplet sau lipsa de coerență a datelor cuprinse în acte, ca și orice fals în declarații, pot afecta valoarea ajutorului financiar FEAGA solicitat și aprobarea acordată solicitantului.

De asemenea, consilierii Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură verifică procedura de atribuire a acordurilor cadru/contractelor de furnizare a produselor, respectiv fructe și legume, lapte și produse lactate, în baza unei liste de verificare și a prevederilor Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare, iar la sfârșitul verificărilor se stabilesc și aplică corecții financiare sumelor solicitate în cererile de plată, dacă este cazul.

În situația în care, rezultatul verificării anumitor criterii din lista de verificare a procedurii de atribuire a acordurilor cadru/contractelor de furnizare a produselor este negativ, și nu se poate lua o decizie la nivelul APIA, agenția poate solicita un punct de vedere de la Agenția Națională de Achiziții Publice, în vederea clarificării punctuale a criteriilor respective.

În baza art. 10 din R2017/39, la controalele la fața locului efectuate la sediul solicitantului, se adaugă controalele la fața locului efectuate la sediile a cel puțin două instituții de învățământ sau la sediile a cel puțin 1 % dintre

instituțiile de învățământ înregistrate de solicitant, luându-se în considerare valoarea cea mai mare.

Numărul total al controalelor la fața locului vizează minimum 5 % din ajutoarele solicitate la nivel național și minimum 5 % din totalul solicitanților de ajutor pentru furnizarea și distribuția de produse și pentru măsurile educative însoțitoare în ceea ce privește fiecare an școlar.

La nivelul unui solicitant, instituțiile de învățământ se selectează respectându-se procentul de cel puțin 5% din suma solicitată.

În cazul în care solicitantul, care nu este o instituție de învățământ, depune o cerere de ajutor legată de furnizarea și distribuirea de produse, controlul la fața locului efectuat la sediul respectivului solicitant este completat de controale la fața locului la sediile a minimum două instituții de învățământ sau la sediile a cel puțin 1 % dintre instituțiile de învățământ înregistrate de solicitant în conformitate cu articolul 6 din Regulamentul delegat (UE) 2017/40, luându-se în considerare valoarea cea mai mare.

În eșantionul curent al cererii de plată cu instituțiile de învățământ selectate se adaugă instituțiile de învățământ găsite cu neconformități la controlul anterior la fața locului și la nivelul solicitantului.

În conformitate cu prevederile art. 59 alin. (2) din Regulamentul (UE) nr. 1306/2013, prin procedurile menționate, a fost suplimentată procedura de eșantionare.

În afara eșantionului de control stabilit inițial în procent de 5% din total sumă solicitată, se va constitui un eșantion de control aleatoriu, în procent de 1% din totalul instituțiilor de învățământ.

Pentru a stabili eșantionul de control aleatoriu de 1% se va calcula cât reprezintă procentul de 1% din totalul instituțiilor de învățământ pentru care solicitantul solicită ajutor financiar.

Dacă în urma aplicării procentului de 1 %, numărul instituțiilor de învățământ beneficiare este subunitar, atunci se vor controla obligatoriu cel puțin 2 instituții de învățământ.

După stabilirea eșantionului de control al instituțiilor de învățământ se dispune efectuarea controlului la fața locului la solicitant și la instituțiile de învățământ selectate.

În plus, cu ocazia efectuării controlului la instituțiile școlare eșantionate, inspectorii APIA vor verifica prezența elevilor la cursuri, comparând datele înscrise în evidențele completate la nivelul fiecărei școli beneficiare cu privire la numărul de elevi prezenți și numărul de porții consumate, cu prezența elevilor din catalog, selectând, pentru fiecare lună aferentă cererii de plată, o zi cu prezență maximă a elevilor, conform înregistrărilor din evidențele existente la nivelul fiecărei școli.

În cazul în care se înregistrează diferențe, se diminuează cantitățile care au fost solicitate la plată în plus, față de numărul de elevi prezenți.

În cazul în care diminuarea cantităților pentru zilele verificate cu catalogul este mai mare cu 20% aferente cantităților solicitate pentru zilele controlate, se extinde controlul la toate zilele perioadei aferentă cererii de plată.

În urma efectuării controlului la fața locului se va completa Raportul de control/supracontrol la solicitant și Raportul de control/supracontrol la instituțiile de învățământ pe baza verificării datelor cuprinse în evidențele și documentele justificative.

În funcție de constatările și observațiile din Rapoartele de control/supracontrol, ajutorul financiar poate fi respins, redus sau dacă rezultatele din Rapoartele de control/supracontrol sunt conforme, se efectuează calculul în vederea stabilirii sumei totale de plată la care are dreptul solicitantul.

În cursul activității de control la fața locului, inspectorii APIA vor verifica corectitudinea datelor înscrise în evidența numărului de elevi prezenți la cursuri (care trebuie completată de fiecare instituție școlară în care s-au implementat măsuri educative) cu prezența elevilor din catalog, prin compararea datelor din cele două documente (evidențe și catalog) pentru toate clasele din învățământul primar și gimnazial care au beneficiat de măsurile de însoțire.

Pentru efectuarea acestui control se va ține cont de data când au fost implementate măsurile educative și se va verifica nr. de elevi din evidența nr. de elevi beneficiari cu prezența elevilor din catalog cu data când au fost efectuate măsurile educative. Pentru confirmarea datelor controlate, se verifică și procesele verbale în care se menționează numărul de elevi beneficiari de măsuri educative.

Pentru organizarea de concursuri se va verifica și ziua în care a avut loc acordarea premiilor, mențiunilor, premiilor de participare.

Conform art. 58 (2) al Regulamentului (UE) nr. 1306/2013, APIA trebuie să instituie sisteme de gestionare și control eficiente pentru a asigura respectarea legislației care reglementează schemele de sprijin din partea Uniunii, în vederea minimizării riscului ca Uniunea să sufere prejudicii financiare.

Controalele administrative se efectuează asupra tuturor cererilor de plată înainte de efectuarea plății și vizează:

- verificarea perioadei acoperită de cererea de plată și a termenului limită de depunere a cererii de plată. Cererile de plată se depun la sfârșitul fiecărui an școlar.
- verificarea modului de completare a formularului cererii de plată, și a sumei solicitată la plată.
- verificarea documentelor justificative care însoțesc cererea de plată și concordanța informațiilor din formularul cererii de plată și cele din documentele justificative.
- verificarea facturilor și a dovezii efectuării plății (ordine de plată și extrase de cont bancar).
- verificarea încadrării sumelor de plată solicitate, în plafoanele alocate, anual, prin Hotărâre de Guvern, pentru fiecare an bugetar.

La efectuarea controlului în teren, inspectorii APIA se asigură și de realitatea documentelor justificative privind înregistrarea în contabilitate a facturilor și a dovezii efectuării plății (ordine de plată și extrase de cont bancar), precum și de participarea școlilor și a copiilor la acțiunile care fac obiectul cererii de plată.

7.10. Monitoring and evaluation

Article 2(2)g of the implementing regulation

Monitorizarea programului se realizează, anual, de Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, în conformitate cu prevederile art. 9 alin (3) din REGULAMENTUL DELEGAT (UE) 2017/40.

Evaluarea programului are loc la fiecare 6 ani conform art. 8 alin. (2) din R2017/39, iar aceasta se realizeaza de către un evaluator ca urmare a organizării unei procedurii de achiziție publică, în conformitate cu prevederile Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare.

8.7. Authorities and stakeholders involved

			Complete Name	Involved in Planning	Involved in Implementation	Involved in Monitoring	Involved in Evaluation	Other (if yes, please specify)
Public authority/ Private stakeholder	Agriculture	Authority	AGRICULTURAL PAYMENTS AND INTERVENTION AGENCY / Ministry of Agriculture and Rural Development	Yes	Yes	Yes	No	The Ministry of Agriculture and Rural Development is responsible for the elaboration and transmission of the strategy to the European Commission, with the elaboration of the national legislation necessary to implement the Program for schools of Romania. APIA has been designated as the national competent authority for the implementation, control and granting of financial aid from the EAGF for the provision of fruits,

								vegetables, milk and dairy products to preschoolers and pupils in educational establishments and for the related educational measures.
		Stakeholder	N/A	No	No	No	No	
	Health and Nutrition	Authority	MINISTRY OF HEALTH / Directorate of Public Health	Yes	Yes	Yes	Yes	The Ministry of Health as the competent authority in the field of health approves the list of eligible products under the school program. The official controls for verifying compliance with the legislation in force regarding the distribution of fruits, vegetables, milk, dairy products and bakeries in educational establishments, as well as the establishment and sanctioning of contraventions are carried out by the personnel authorized by the Ministry of Health.
		Stakeholder	N/A	No	No	No	No	
	Education	Authority	The Ministry of Education and the school inspectorates	Yes	Yes	Yes	Yes	The Ministry of National Education, through the county school inspectorates / of the municipality of

							Bucharest, has the obligation to assist the county councils and the local councils of the municipalities, cities, communes or administrative territorial subdivisions of the municipality of Bucharest, as the case may be, in carrying out the educational measures provided for in art. 4 paragraph (1) of the Government Decision no. 640/2017, as subsequently amended and supplemented.
	Stakeholder	N/A	No	No	No	No	
Other	Authority	Prefectures - the representative of the government in the territory	Yes/No	Yes/No	Yes/No	Yes/No	Measures ordered at the level of the prefectures together with the contracting authorities (county councils / mayors) respectively with the sanitary, school and financial authorities: - establish the products to be contracted for distribution, - establish the types of educational measures to be implemented, - ensure, control, monthly monitoring and communication with the media on the implementation of the program, - send to the Ministry of Agriculture reports on the activities carried out.
	Stakeholder	N/A	No	No	No	No	

